СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 176. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 31 липня 1930. VOL. XXXVIII. No. 176. Jersey City, N. J., Thursday, July 31, 1930. THREE CENTS.

ГУВЕР ПРОТИ ЗДЕРЖАННЯ ТОРГОВЛІ З СОВІТАМИ

ПОЛІТИКА ОДНЕ, А БИЗНЕС ДРУГЕ. НЕ ТРЕБА ЇХ ЗМІШУВАТИ РАЗОМ.

ВАШИНҐТОН. — Подають, що в Білім Домі розглядають справу недопущення до нюйорської пристані кораблів, наладованих совітським мягким деревом, призначеним головно на виріб паперу. З того приводу повідомлено заінтересованих, що ще не видано остаточного рішення щодо привезеного з совітів дерева.

Президент Гувер заявився проти того, щоби до совітів застосовувати якісь спеціяльні методи. Совіти мають бути трактовані нарівні з іншими державами, коли ходить про бизнесові справи. Коли одначе викажеться, що привезені до Америки вироби походять з рук вязнів чи з примусової праці, тоді товари ті, згідно з американськими законами, не можуть бути допущені до Америки.

З рамени Амторга, совітської торговельної місії, й перевозової компанії підносять, що заки уряд це вирішить, то вони готові мати величезні втрати. Разом з тим Амторг твердить, що привезене дерево є рубане робітниками, нанятими до тої роботи на підставі вільної умови.

З рамени уряду сконстатовано, що річний торговельний оборот між совітами й Америкою виносить $100,000,000. Америка експортує до совітів річно товарів на $64,424,000.

ВОЛ НЕ ВІДСТУПАЄ ВІД СВОГО.

Каже, що совітське дерево стинали нещасливі політичні вязні й примушені селяни.

НЮ ЙОРК. — Меттю Вол, заступник президента Американської Федерації Праці, заявляється далі за недопущення совітського дерева до Америки. Він каже, що сама офіціяльна большевицька газета „Правда" наклинувала комуністичну партію до запряження політичних вязнів до роботи. І тому совіти затягнули до лісів для рубання дерева 40,000 політичних вязнів, яких держали на Соловецьких островах. Тасама влада примусила до роботи 15,000 селян у лісах північної Карелії. Примушували головно тих селян, що не приступили до сільських колектив.

Є 51,000 КОМУНІСТІВ В АМЕРИЦІ.

ШИКАҐО. — Поліційний лейтнант М. Милс заявив перед конґресовим комітетом для розслідження комуністичної діяльности, що в Америці є 51,685 дійсних комуністів і 79,325 їхніх симпатиків. Разом з тим істнує яких 1,089,107 членів ріжних організацій, які являються активними ворогами комунізму.

Милс подав далі, що між комуністами в Америці є 70% чужинців, 20% Муринів і 10% тут роджених Американців. Найбільше поширюється комуністична пропаганда між Муринами. Пропаганді тій пособляють дуже: безробіття, застій у промислі й торговлі, провал на біржі й незадоволення з прогибіції.

СМИТ ЗНОВУ НА ПОЛІТИЧНІМ ОВИДІ.

НЮ ЙОРК. — Подають, що бувший говернор Алфред Смит возьме діяльну участь у найближчій демократичній стейтовій конвенції. Він виголосить тепер кілька промов, в яких заявиться за теперішнього говернора нюйорського стейту, Рузвелта, а рівнож піддасть кратиці адміністрацію Гувера.

На загал панує переконання, що Смит відограє знову якусь поважнішу ролю. Або стане кандидатом на президента при найближчих виборах, або попиратиме на це становище кандидатуру Рузвелта, а сам кандидуватиме на говернора нюйорського стейту.

БАНКРОЦТВАМ НЕМА КІНЦЯ.

ВАШИНҐТОН. — Річні втрати, які поносить населення зприводу банкроцтв ріжних підприємств, виносять понад $3,000,000,000. Це спонукало президента Гувера до встановлення комісії, яка має вглянути в справу й предложити внески на зміну дотеперішніх законів у справі банкроцтв. В Европі закони обмежують діяльність банкротів, а в Америці вони можуть натягати невинних людей далі. Оті саме закони задумує Гувер піддати основній ревізії.

НЕ ДОБРЕ, АЛЕ ЗАПОВІДАЮТЬ КРАЩЕ.

НЮ ЙОРК. — „Ди Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен" подає у своїм піврічнім звіті, що продукція спала до 63%, але заповідає, що в найближчих місяцях бизнес цілком певно поправиться.

НЮ ЙОРК СИЛЬНО ЗРОСТАЄ.

ВАШИНҐТОН. — Перепис виказує, що місто Ню Йорк має 6,959,195 мешканців. За останнє десятиліття зросло місто на 1,339,147 мешканців, себто на 23%.

ТОРГУВАЛИ НАРКОТИКАМИ НА $3,000,000 РІЧНО.

НЮ ЙОРК. — Федеральні наркотичні агенти заарештували 6 банд, котрі займалися торговлею наркотиків, які спроваджували з Туреччини й продавали по ріжних містах Америки. Арештовано 20 торговців. Їхній річний торговельний оборот наркотиками виносив $3,000,000.

ЗАСУДИЛИ БІЛОГО ЗА ВБИВСТВО ЧОРНОГО.

Суд присяглих в Атлянта, Джорджія, засудив Т. Л. Мартіна на 15 літ вязничої кари за вбивство Нігра Дениса Губерта, студента, котрому закидували зневаження білих жінок.

БЛИЗНЯТА ЗІ СПІЛЬНИМ СЕРЦЕМ.

В одному французькому селі одна селянка породила близнята, жіночого пола. Ті близнята були з собою зрослі й по кількох годинах померли. Підчас секції трупа виявилося, що сіямські сестри мали спільне серце і спільний жовчевий міхур.

НОВА ВТЕЧА З „РАЮ".

З Черновець надійшли відомости, що на румунську територію втікла велика група українських селян, яких московські чекісти переслідували за спротив колективізації.

СПЕКА НА СИБІРІ.

З Москви приходять вісти про страшну спеку на Сибірі, головнож в околиці між ріками Об і Єнісей. Пересічна температура за дня 48 і 53 степ. Цельзія (?). Від іскор поїзду запалилася біля Красноярська висушена степова трава. Пожежа посувається здовж залізниці в східніх напрямі. Величезний простір подобає на одно море вогню. Кількадесять степових осель перемінилося в згарища. Згинуло богато людей. З Томська та Красноярська вислали два полки піхоти, щоби недопустити вогню до залізниці. Біля Берюльська від горіючого степу займаєтся тайга. Годі вгасити горіючий ліс. Населення в переполохі кидає Берюльск та втікає в напрямі Єнісею, ратуючи де-що з майна.

ТА ТИСЯЧКА, ЩО ЛИШИЛАСЯ...

До одного торговця корками в Міляно (Італія) зайшов покупець і довго оглядав ріжні роди корків, поки вибрав півтори тисячі найменших, які були у торговця. За закуплений товар зараз же заплатив, але забрав з собою лише 500 штук, а тисячку лишив, кажучи, що за ними прийде або він сам або один його знайомий. Відійшовши від торговця корками, пішов кілька склепів далі і зайшов до ювилера. Там казав показати собі найкращі золоті годинники. Після довгого оглядання вибір його впав на годинник, за який ювилер зажадав 1,200 лір. Довго не думаючи, витягнув наш покупець 200 лір, дав їх ювилерові і просив його, щоб він потрудився з ним до сусідного склепу, де дістане решту грошей. Ювилер очевидно згодився і вони обидва пішли до торговця корками. На порозі склепу з корками сказав наш покупець на голос в присутности ювилера, щоби ювилерови відпати ту тисячку, що її торговець винен. Торговець йому махнув головою, ювилер був задоволений, що дістане зараз тисячу лір, що знав торговця як богату людину, а наш покупець теж задоволений подався швидко своєю дорогою. Якеж було здивування ювилера, коли торговець корками замісць 1000 лір, витягнув з кута мішок з 1000 корками і передав їх ювилерови. Та поки вони здогадалися, в чому діло, слід давно вже застиг за покупцем-обманцем.

Р-100 ЛЕТИТЬ ДО КАНАДИ.

Найбільший у світі повітроплав Р-100, який збудувала Анґлія, нарешті розпочав свій перший далекий лет. Летить він з Анґлії до Канади північною рутою. Цей повітроплав значно більший від „Графа Цепеліна".

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ГОДИННИК.

В бельгійському місті Ліеж на т. зв. вежі Корнелія сконструували універсальний годинник, що показує не тільки години після полудника в Ґрініч, але те ждні, місяці, літа, зміни місяця, врешті приплини й відпливи моря.

ДЕМОНСТРАЦІЇ ГОЛОДУЮЧИХ В ОДЕСІ.

В Одесі відбулися кількома наворотами демонстрації безробітних, до яких приєдналося голодуюче населення цього великого міста. Похід демонстрантів переходив вулицями міста, а демонстранти несли таблиці з много значучими написами: „Ми гинемо з голоду", „Наша смерть обтяжить вашу совість" і т. д. Одна жінка несла вінок з листків редьківки з написом: „Це одиноке, що нам лишилося до їдження". Демонстранти мали кілька сутичок з поліцією, обезброюючи стрічних поліцаїв. У висліді голодна товпа розграбила кілька крамниць з продуктами і хлібом.

ДЕСЯТИЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ „ПРОСВІТИ" НА ЗАКАРПАТТЮ.

Нетерпеливо очікуваний день ювилею не завів покладених на нього надій з боку аранжерів цього великого свята і всього українського громадянства, без огляду на кордони. Свято це, як зовнішній і внутрішній біланс десятилітної праці Товариства „Просвіти" на Закарпаттю, випав дуже величаво і відбувся при масовій участи сільських делегацій з найдальших навіть закутин Закарпаття. Перший раз від довгих сотень літ станули в Ужгороді під синьо-жовтими прапорами мешканці цілого краю від найдалі висуненої на схід Ґуцульщини аж до Пряшівщини (в Словаччині). В сам день свята церква і площа перед церквою були залиті народом. Шістьдесять три прапори лопотіли над головами учасників, десятки тисяч очей горіли полумям любови до великої нашої національно-державницької ідеї. Службу правив Преосв. о. Гебей, а проповідь виголосив о. Лар Василь. Біля одинацятої години були вже усі в парку, де на трибуні складено прапори. Зачалося відчитування привітів і виголошування промов. Коли серед оплесків і захоплення впало слово „Соборність", захоплення вилилося поза береги ужгородської святочної дійсности. Буря ентузіязму підхопила це слово і понесла його ген через Карпати на північ і схід. — Вечером відбулася в місцевому театрі родинна вечірка з нагоди 25-ліття письменницької діяльности п. Ірини Невицької. В піднесеному настрою вертали учасники великого свята до дому, несучи в душі святий огонь запалу до дальшої борні-праці.

Свято не обійшлося без пересолу, а саме чеська влада на донос місцевої кацапні заборонила зорганізований похід через місто.

„МАНЯВСЬКИЙ СКИТ" В УКРАЇНСЬКИХ РУКАХ.

„Манявський Скит" — дорогоцінна національно-релігійна память, що її передали нам у спадщині наші великі предки, знаходилася завдяки недачности попередніх наших поколінь в чужих руках. Щойно недавно станиславівський єпископ Гр. Хомишин закупив терени „Манявського Скиту" і в той спосіб дав можливість зберегти на майбутнє цю історичну дорогу памятку. В короткому часі мають бути поборені заходи в справі консервації знищених часом руїн „Манявського Скита".

ГРОМИ СПРИЧИНЮЮТЬ ПОЖЕЖІ Й УБИВАЮТЬ ЛЮДЕЙ.

Від удару грому згорів дім М. Найберга і стодола Мих. Пастуха в Велешиї, повіт Бучач. Грім запалив теж хату Пилипа Кухаря в Долині, повіт Чортків. В Новосільці Корупецькій, пов. Бучач, грім вдарив у дім Мих. Крокушинського й убив на місці його 8-літню дівчинку, Елеонору.

ВИБРАВСЯ В ГОРИ НА СВІЖИЙ ВОЗДУХ.

Одному знаному на цілий світ фабрикантови обуви казав лікар за всяку ціну вихатися в гори, бо стан його здоровля вимагає лікування воздухом гірських висот у Швайцарії. Фабрикант справді почувався хворий. Ведення величезного підприємства на протязі 10 років без передишки зруйнувало його здоровля. Але мимо всего до Швайцарії він вибратися не міг, бо фабрика вимагала його саме сезон. Зате він купив великий воздухоплав, казав урядити собі в його коші свою канцелярію, взяв з собою весь потрібний йому персонал і поїхав на тисячу метрів вгору ліквуватись і одночасно урядувати. Канцелярію свою повязав телефонічними проводами з фабрикою, а кождого вечера пересилав надолину своє листування з ріжними фірмами для висилки на почту.

ПОМИНКИ НА УКРАЇНСЬКИХ КОЗАЦЬКИХ МОГИЛАХ ПІД БЕРЕСТЕЧКОМ.

Кождого року в девяту пятницю після Великодних Свят відбувається традиційне свято поминків на могилах козаків армії Богдана Хмельницького, що наложили своїми буйними головами в боротьбі за волю і велич своєї держави. Досі поминки ці мали характер звичайних відпустів, в яких брало участь нечисленне населення Волині. Зпосеред Галичан майже ніхто в цих святах участи не брав. Щойно цього року українська студентська Громада в Бродах улаштувала прогульку на могили Лицарів і взялася пропагувати думку зробити ці свята масовими всенародніми здвигами. 20. червня в год. 9. вранці, прибула прогулька бродівських студентів до Плешева біля Берестечка, де стоїть церква і памятник по полеглих козаках. Під церквою було вже повно людей, що йшли по 100 кільометрів і більше. Біля 11 години почалася Служба Божа, підчас котрої співав прекрасний хор, а після богослуження була виголошена церковно-патріотична проповідь. Відправа і проповідь залишили со собі глибоке враження, з яким учасники стали розходитись домів.

ВИКРИТО БОЛЬШЕВИЦЬКУ ШПІОНАЖУ В РУМУНІЇ

АРЕШТОВАНО 72 БОЛЬШЕВИЦЬКИХ АҐЕНТІВ. ПОГРОМНА АҐІТАЦІЯ — ЧАСТИНА БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ РОБОТИ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Поліція арештувала в Ґалаці та в Кишеневі 72 комуністів, яких вона вважає аґентами Москви. Комуністичні аґенти стараються викликати анархію в Румунії, для чого вони ведуть жваву аґітацію, а також готуються врядити 1-го серпня демонстрації проти війни. Щоби припинити діяльність московських аґентів, поліція переводить арешти та ревізії по всій Румунії.

В одному домі в Кишеневі знайдено 16,000 розкидок, які закликають населення на повстання. При одній ревізії знайдено секретні телеграфічні шифри румунського уряду та дуже таємні пляни мобілізації румунської армії. Влада боїться, що ці пляни вже передані до Росії. Остаточно потвердилося, що бувший начальник бесарабської поліції, Табаску, був плачений московськими большевиками й передав їм богато секретних документів.

Начальник румунської поліції, Кадера, просив на авдієнції короля, щоби він ужив заходів до негайного припинення антисемітської пропаґанди, яку ведуть патріотичні організації „Залізна ґвардія", та „Ліґа архангела", бо їх праця викличе зрештою в Румунії анархію. Арештовано начальника канцелярії міністерства внутрішніх справ, Таславана, за активну участь у протижидівській аґітації та за замах на виконуючого обовязки міністра внутрішніх справ. Можливо, міністер внутрішніх справ подасться до димісії, бо поліція перевела ревізію в канцелярії його міністерства без відома самого міністра.

КОМУНІСТИ РУЇНУЮТЬ МІСТО.

ШАНҐАЙ (Китай). — Частина залоги національної армії в Шанґша, столиці провінції Гонан, збунтувалася й перейшла на сторону повстанців. Це пособило большевикам захопити в свої руки місто. Десятьтисячні узброєні червоні банди негайно почали грабувати й палити місто.

Залога американської канонірки, яка останньою з чужинецьких воєнних суден лишила Шанґшу, говорить, що вона бачила страшні сцени руїни й мордування мирного населення. Коли канонірка відпливала від міста, то вже весь небосхил був червоний від страшної пожежі.

Комуністи знищили й розграбили чужинецькі місії, а представників влади нанкінського уряду та прихильників цього уряду безпощадно вбивають.

ЗАБОРОНЯЮТЬ КОМУНІСТИЧНІ ДЕМОНСТРАЦІЇ.

ПАРИЖ (Франція). — Правительство заборонило комуністам уряджувати першого серпня демонстрації й протестаційні віча „проти війни", до чого кличе комуністів Москва. В цей день Париж та всі міста й індустріяльні райони Франції будуть пильно охороняти військо та поліція.

Кожну спробу відбути вуличну демонстрацію будуть припиняти найрішучішими засобами.

ЧЛЕНИ ПАРЛЯМЕНТУ ПЯНСТВУЮТЬ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Парлямент знову має скандал. Член парляменту, соціяліст Сандгам, у своїй промові заявив протест проти того, що часто бувають випадки, коли члени парляменту ріжних партій зявляються на засіданнях добре підпитими. Ця заява викликала горячий протест членів парляменту.

Мек Донелд домагається, щоби промовець назвав поіменно тих, кого він має на думці. Та замісць відповіди прийшло до голосування над передачею справи образливого виступу проти членів парляменту Сандгама до дисциплінарної комісії парляменту. Ця комісія має вирішити, яку кару наложити на Сандгама.

ТУРЕЧЧИНА ЗАЯВИЛА ПРОТЕСТ ПЕРСІЇ.

АНҐОРА (Туреччина). — Правительство вислало рішучий і гострий протест до перського уряду проти того, що повстанці Курди на перській території одержують для себе зброю та воєнні припаси. В ноті протесту констатується, що серед Курдів на перській території в районі гори Арарат уже від довшого часу ведеться активна аґітація за повстання.

Турецька преса грозить Персії рішучими протестами Туреччини проти толеранції Персією повстанців та бунтівників.

ПЕРЕГОВОРЮЮТЬ З ҐАНДІЄМ ДАЛІ.

СІМЛЯ (Індія). — Сторонники примирення з Анґлією ведуть дальші переговори з Ґандієм. Майже всі ближчі помічники Ґандія, які також увязнені, згідні припинити активну боротьбу до лондонської конференції. Лише Ґанді не погоджується на це.

Та те, що між ним, його помічниками й сторонниками замирення ведуться жваві переговори, дає надію, що Ґанді нарешті згодиться здержати боротьбу.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order

Телефон „Свободи", Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЖЕРТВИ, АЛЕ НЕДАРЕМНІ

Бомбовий замах на Східні Торги у Львові не був на ділі ніякою надзвичайною подією. Дотого був він зле зааранжований і невдалий, бо не доконано того, що було ціллю замаху. Мимо того він виріс у дуже замітну подію. А причиною того були не тільки оті молоді члени У. В. О., що так гарно держали себе на суді, але й само засліплення польського окупанта та його органів: поліції й суду. Жажда крови і пімсти та змагання доконати неможливого, себто знищити революційний протипольський український елемент, пхає окупантів у щораз дальшу пропасть.

Правда, що все те потягає засуди смерти молодих ідейних людей. І правда, що воно відтягає з наших рядів сотки найкращого молодого елементу, який коротає своє життя по тюрмах. Але й це правда, що завдяки тим жертвам підноситься бойовий дух серед усіх верств українського народа й то на всіх землях. Кожда судова розправа являється нічим іншим, а відсвіженням тих картин і тих почувань, коли будувалася українська держава на землях, що тепер стогнуть під окупантами. Кожда розправа перед польськими судами, це нова боротьба між українською і польською державностями, між правом і насильством, між ідеєю і геройством і фальшом, облудою та дикунством опришка, що тільки думає про те, як заховати награблене.

Правда, що кожда така розправа роздирає серця бідних українських матерей, які прислухуються смертним засудам їхніх синів, а попри те потрясає цілим нашим громадянством у краю і тут на іміграції. І то потрясає нами до тої міри, що навіть бойово настроєні одиниці змушені своєю совістю призадумуватися над тим, чи не задорого оплачуємо ми під Польщею прояви нашої активної боротьби. А всеж таки, коли приглядаємося тому, яке враження викликують ті розправи перед польськими судами на самих Українцях, а далі що пише про це польська й чужинецька преса, треба признати, що жертви не йдуть на марно. Ще ніколи не паленіла з сорому Польща до тої міри, як мусить паленіти по всіх тих процесах, які врешті решт запишуть Польщу як новітню тюрму народів.

Вже злітає з Польщі авреоля мученика Европи. Вже не читають у світі про Польщу, як вона мучиться, а тільки читають про те, як вона катує. А це є великий адут у пропаґанді за державницьке право українського народу під Польщею. Знов бойові відрухи і польські суди та засуди роблять це право щораз актуальнішим.

В. Кузьмович (Дрогобич).

ВИХОВАННЯ Й ПЛАСТ

Колиб хто на питання, яка роля української пластової організації в житті української молоді, відповів: та роля очерчена ідеольоґією й практикою сучасного скавтінґу, то, думаю, що дав би відповідь не зовсім повну. Саме завданням отсих стрічок є, по змозі, показати, в чому треба таку відповідь доповнити.

Перш усього: який ідеал ставить собі сучасне виховання? Думаю — **виховати чоловіка, що вмів би добре орієнтуватись у складному крутіжі сучасного життя й ставитися до цього життя під кожним оглядом активно.** Це ідеал — у найзагальнішому сформулованні. Його можна більше або менше доповнити, відповідно до цього, яка суспільна ґрупа захоче його провадити в життя. Суть останеться та сама: **ідеал людини активної зі суспільним наставленням.**

Новість тут може не так у самому сформулованні цього ідеалу виховання, як ось у чому: давніше сенс навчання й виховання був у маґазинуванні відомостей у голові дитини, — як би їх найбільше вложити. **Тепер важніша не скількість відомостей, а їх якість і добір; не сама формальна наука, лише формуюча цілу особовість людини виховна практика.** Тепер пошукується прообразу людини зі сталевими нервами, упертою волею, неуґнутому характері, людини з виробленим почуттям відповідальности, з життєвим оптимізмом, з духовістю, розуміючою й наставленою на всі прояви життя новітньої суспільности. Нові проекти шкільної практики, всі реформи виховання гонять за оманою того образу таксамо нервово й неспокійно, як неспокійною й нервовою є загалом сучасна цивілізація. Реформатори виховання ріжних народів вичувають, що лише такий тип людини опреться могутньому тисненню, яке створює сучасне безоглядне суперництво держав, народів, культур. „Тип, котрий не зуживається в непотрібних зворушеннях і шамотаннях, котрого з обраної дороги ніхто не зуміє зіпхати, одним словом: тип найбільш економічний, найбільше надійний, найбільш певний для життя нації"*) — ось та омана, ось прообраз людини сильної й повної!

Пошуканки за новим типом чоловіка й громадянина не ворушать незавидної дійсности українських шкіл. Їхне важке матеріяльне положення й сучасна гнітуча політична атмосфера припинюють усякий розмах, а низький рівень духових заінтересовань середовища каменем придавлює кращі спроби установ і одиниць. З перспективи західно-европейської духової й матеріяльної цивілізації наша шкільна дійсність страшенно мізерна. І молодь, що серед неї дозріває — у своїй масі — відбігає далеко від прообразу людини з повним і владним наставленням на окруження. Вона під оглядом фізичної бадьорости, духового вироблення й надбання потрібних у суспільному житті диспозицій стоїть дуже низько. На загал безрадна й мало активна, без великої амбіції вибитися понад буденщину, у якій потопає, не вміє бути упертою й систематичною в праці й легко знеохочується перешкодами, що їх у свойому житті стрічає. Словом, **наша молодь проявляє великі недостачі характеру й волі,** поминаючи зрозумілі — при примітивних засобах шкіл — недостачі формального образування.

Це, що так скажу, недостачі індивідуального виховання. Велику журу наводить критична оцінка української молоді як суспільної формації. Недостача продуманої системи громадського й національного виховання, відсутність доброї ідеольоґічної лектури, розбиття на верхах нашої національної й політичної думки впливають фатально на основи молодечого світогляду, з яким вона повинна входити у громадське життя, а саме: на її ідеалізм, романтику, етичний реґоризм, гін до реформування світу, молодече бунтарство і т. д. Ідеалізм не рідко стає на службу чужій ідеї, романтика густим серпанком заслонює дійсні суспільні рани, молодече бунтарство створює гін до анархії, а етичний риґоризм — своєрідне безділля. **У здоровій суспільности, що лише цілою своєю поверхністю, молодь творить фермент: нікому не шкідливий, навпаки, відсвіжуючий філістерську буденщину.** У нас, в атмосфері для свобідного національного розвитку неприґожій, оці недостачі індивідуального й громадянського виховання молоді створюють непожадані труднощі, з якими суспільність не може дати собі ради, а які ослаблюють і її й молодь.

Винити в цьому молодь, як це іноді в нас діється — справи не розвязує. Все, що складається на підложа духовости людини й сферу почувань і акти волі, інтеліґенцію й інтелект молодь має від української раси подостатком. А врештою, недоцільно закидувати недостачі виховання тому, кого щойно належить виховати. **Взагалі, дошукуватися вини є сенс лише тоді, коли її можна усунути, або направити. Пошукування закінчити лише сконстатуванням вини уроєної чи дійсної й більше нічим — це крайно нерозумно й шкідливо.** Правдою є, що українську суспільність позбавлено всякого впливу на своє державне шкільництво, а рішаючого на своє власне. З того слідує, що шкільництво це не має української виховної системи, ані українського виховного ідеалу. Через те й далі українська школа не вміє добути зі своєї молоді того maximum тепер потрібної духової енерґії, ані не вміє наставити стремлінь молоді на одну, ясно очеркнену, зрозумілу мету. Правдою є те, що українська нація з величезною натугою бореться за просте вдержання своєї власної духової й культурної індивідуальности, що за тим не має ані часу, ані енерґії, ані засобів створити відповідне середовище, з якого молодь моглаб пригорщами черпати все те, що їй потрібне для розвитку. Алеж і правдою є те, що живий орґанізм не дозволяє, щоби функція, яку сповняє орган, що мусить занидіти, — теж заниділа. Коли пропаде зоровий орган, тоді не заникає функція помічування зором, лише скріплюється відповідно дотик і слух. Коли національний орґанізм в шкільництві не може мати заспокоєних своїх не лише голошених, але й відчутих суспільних і духових потреб, тоді він мусить функцію заспокоєння тих потреб перекинути на інші свої орґани.

Одначе наше виховне каліцтво не є тому загрозливим, щоби не можна його злагідними. А, думаю, тому, що не є в нас чинником громадської свідомости слідуюча правда: **що в теперішній дієвий момент Ахілевою пятою кожної нації є її духовість. Заник ідеалів, що ведуть до вищих цілей, заник цей особливо серед молоді, провадить до упадку моральних сил народу, а за тим до байдужности на свою долю, втечу до особистих вигід і матеріяльного добробуту, вкінці до національної загибелі, до занику політичних стремлінь нації.** Ось наслідком недоцінювання тої правди серед нашого громадянства витворилося таке догідне підложа під політичне розбиття, неперебірчиву боротьбу на будім-то ідеольоґічній основі, загалом під створення тої трійливої атмосфери, якої подих розкладає молоду душу вже від зарання її свідомости.

Отож першою умовою усунення примари духової деґенерації нашої молоді атмосфери нашого громадського життя, є створення власного ідеалу, з поданням конкретних шляхів до його здійснення, словом, перевиховання тих, що самі хочуть виховувати. Лише в атмосфері узгіднених зусиль і суспільна мораль і літературна творчість і публіцистика зможуть взяти на себе функцію формування духовости молоді, коли цього школа у всій повноті зробити не може. Тоді для школи залишиться функція формального образування. Тоді й ідеал виховання, який, звісно, змінюється в залежности від даного укладу суспільних потреб і культурно-освітних впливів і лише тоді він просто проявиться й окрилюватиме й літературу й публіцистику й громадську етику. — Про це, що рівночасно мусить іти боротьба за впливи на свою школу, не згадую, як про річ самозрозумілу.

Другим орґаном, на який можна перекинути вироблення духовости української молоді, це її орґанізації. У сенсі повищих міркувань начільним завданням тих орґанізацій повинно бути: у сфері індивідуальній вироблення характеру й волі, у сфері громадській — тих духових диспозицій, які потрібні для життя в новітній орґанізованій суспільности, а саме: **почуття карности й послуху, зрозуміння орґанізації й співпраці й почуття відповідальности.** Ті завдання висуває на чоло виховання ще один арґумент, що сягає в історію й у глиб расових вартостей української нації. **Здається, її орґанічною хибою й одночасно прокляттям її політичної історії була відсутність почуття карности, підпорядкування й послуху, незрозуміння авторитету влади.** Мабуть тут і треба шукати найістотнішої причини тої дивної сипучости, яка не дозволила ні князям ні гетьманам, ні останній національній революції зробити з українського племени державну націю. **Тому й з тим більшою настирливістю, бо під загрозою вічного рабства, мусимо особливий положити натиск на вироблення в нашої молоді тих духових прикмет, яких недостача паралізує наші збірні змагання в т. зв. активні доби нашої історії, а які так дуже потрібні нормальній суспільности, отже тимбільше бездержавній нації.**

І ось у ствердженні того, що найістотнішим завданням орґанізацій української молоді є вироблення певних психічних диспозицій, потрібних для життя в орґанізованій суспільности, думаю, лежить те доповнення відповіди на питання про ролю Пласту в житті української молоді.

(„Пластовий Шлях").

*) З промови бувшого міністра освіти п. Світальського на зїзді кураторів у березні 1929 р.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(За червень 1930 року).

І. ПРИХІД:

З перенесення з попередного місяця		$100.41
Прихід у червні 1930 р.		751.40
Разом		$851.81

II. РОЗХІД:

а) ВИСИЛКА ДО КРАЮ:		
1) Бойова акція	$225.00	
2) Інваліди (по половині на Дім Інвалідів і допомогу)	150.00	
3) Рідна Школа	100.00	
4) Тов. „Просвіта" у Львові	55.00	
5) Краєва преса	50.00	
6) Народний Дім у Сяноці	25.00	
7) Сироти	25.00	
8) На читальню „Просвіти" в Чистилові	32.00	
9) На Пластовий Дім	25.00	
10) На памятник Шевченка в Жукові	17.00	
11) Кошти пересилки і письм	8.50	$712.50
б) Удержання канцелярії		25.00
в) Почтова скринка		4.00
г) Коверти		3.00
Разом		$744.50

III. ЗІСТАВЛЕННЄ:

Прихід в червні 1930 р.	$851.81
Розхід в червні 1930 р.	744.50
Остає в касі Обєднання з кінцем червня 1930 р.	$107.31

Обєднанне Укр. Орґанізацій в Америці.

Б. Дніпрянський.

ШЛЯХИ ВИЗВОЛЕННЯ ТА СУЧАСНЕ СТАНОВИЩЕ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ ПІД БОЛЬШЕВИЦЬКИМ ПАНОВАННЯМ

(3)

Я підкреслюю ще раз, **що всі ці орієнтації, одних на Захід, а других на Схід, ми не уважаємо серіозною політикою, якої повинна триматися українська нація.** Це скорше непережитий ще й досі настрій та зневіря на ґрунті тої невдачі, яку довелося нам перебути саме через те, що в рішаючу хвилину політичний провід і сама нація не дописали. Тимчасом за останні роки богато дечого змінилося, наша нація відродилася у процесі революції та боротьби за державність, а український провід став більш досвідченим. Тому ми покладаємося на сили самої української нації. Українська революція, розпочавшись у 1917 р., через збіг подій не закінчилася. Вона ще раз прийде, щоб закінчити розпочату справу та щоб здобути суверенну соборну державність. Загальний історичний процес, сучасна економічна політика Москви на Україні, господарське безладдя, **нинішня політична система диктатури московських комуністів та звязане з цим усім загальне невдоволення українських народніх мас штовхають українську націю на шлях національної революції, й вона вибухне у той час, як дозріє процес та як утворяться відповідні для цього обставини.** Чи відограють при цьому яку ролю міжнародні події, ми з певністю нічого сказати не можемо. Можливо, що вона розпічнеться без звязку з військовими подіями, а може й підчас війни, як це часто буває. У всякому разі **сили української нації зростають що року, що місяця.** Українські селяне, робітники, службовці та інтеліґенція взагалі, а навіть дрібна буржуазія, як ремісники, крамарі та всякі підприємці, себто наші сили по містах та селах, тепер вже значно більші в порівнанні з тим, що ми мали за Української Центральної Ради. А маючи вже таку значну силу, провід Української Нації, себто обєднання певних політичних напрямів у першу чергу на Україні повинен виявити нині більше хисту й спритности щодо організації та більше зручности й рішучости щодо тактики, щоб з відповідною енерґією та розмахом вдарити на ворога й привести українську націю до перемоги. Бо **уміння та залізна воля керовників, відповідна організація та дисципліна народніх мас, як також своєчасність виступу можуть силу нації удесятерити, а хитання, проволікання та опортунізм завжди паралізують і ту стихійну силу, з якою вибухає всяка революція.** Наприклад большевики, особливо на початку революції, були порівнюючи досить малою й слабою політичною партією, а тому тодішні пани, московські соціялісти-революціонери, сміялися з їх заяв, що большевики бажають всю владу взяти в свої руки, що вони проти коаліції з буржуазією, що вони негайно припинять війну, віддадуть панську землю селянам, а фабрики робітникам і т. д. А що сталося? „Сміється той, хто сміється останнім". Зручною пропаґандою та аґітацією, а також через надзвичайно сцентралізовану, вмілу організацію згодом большевики утворюють партію, яка завдяки нечуваній рішучости та залізній волі проводу, не лякаючись методів насильства та демаґоґії, через кілька місяців у відповідний час робить переворот і захоплює владу в Росії, а згодом на Україні, Кавказі і т. д. Тимчасом на початку революції большевиків було не більше 20 тисяч. Звичайно, що свою перемогу вони завдячують загальним обставинам, помилкам своїх противників та слабости тимчасового уряду. Большевики використали тут до анархії велику політичну свободу, яка панувала підчас революції, вони правильно зрозуміли стихійний большевицький настрій селян, салдатів та робітників і умілою тактикою направили цю страшну руйнуючу силу проти панів-дідичів, фабрикантів - капіталістів та усіх тих, хто опортуністично затягував війну, земельну реформу й т. д. Тимчасом українські соціялісти такого організаційного талану та такої відваги, розмаху й уміння не виявили, а через те й боротьбу програли.

Сьогодня деякі **короткозорі та наївні політики нічого, крім загальної стабілізації та зміцнення совітської влади, не бачать, затяжної глибокої кризи в комуністичній партії не розуміють, більш далекозорим видно, що вся совітська господарка і фінанси не мають під собою належного солідного ґрунту, що ця стабілізація на Сході Европи тільки тимчасова, що відношення сил на Совітській Україні міняється, так мовити, з дня на день, з години на годину. Під натиском творчих, живих сил комуністи йдуть не лише на все нові експерименти, а також на все більші компроміси з вимогами життя. Тимчасом селяне та робітники своїм становищем і совітською владою дуже невдоволені.** Цікаво наприклад, що т. зв. незаможники (селяне, які мають до 3 гектарів землі на господарство), складаючи 35% усіх селянських господарств, продукують хліб тільки для себе, на продаж не тільки нічого не мають, а навіть самі докуповують; середняки (4—6 гек. на господарство), яких нараховується коло 45%, дають на ринок коло половини хліба, тоді, як т. зв., заможники та куркулі (себто хлібороби, маючі більш як 6 дес.), складаючи всього 20% господарств, постачають теж майже половину того хліба, що споживається по містах або вивозиться з України за кордон чи до Совітської Росії. Отже господарська й політична роля цих селян цілком протилежні. Правда, ці заможники нині досить часто захоплюють сільські ради у свої руки. Але до районових та окружних рад комуністи їх не допускають, що **поміж селянами й викликає пегний антисовітський настрій. Бідніж селяне знову невдоволені тому, що їхне матеріяльне становище дуже тяжке. З хліборобства вони прожити не можуть, а якої іншої праці нема де найти. Більшість робітництва також невдоволена через своє тяжке матеріяльне становище та безробіття.** Через це **безпартійні робітники, яких нараховується майже 90%, так байдуже й ставляться до совітів та до політики взагалі, дбаючи головним чином про хліб насущний.** Так само і дрібна буржуазія та більшість службовців знаходяться у тяжкому матеріяльному становищу, навіть не користуючись тими ріжними привілеями та вільготами, які мають робітники чи службовці партійці та до певної міри бідні селяне. Відношення їх до совітської влади теж неґативне та опозиційне. Про буржуазні кола, себто про ріжних „спеців та непманів" нічого вже і згадувати. Правда, вони працюють з совітською владою й забезпечені матеріяльно ліпше, ніж інші ґрупи, але миряться з совітами тільки з необхідности. Таким робом **кріза безупинно й неминуче все назріває.** Але як довго тягнутиметься процес наростання революційних вибухових сил, щоб нарешті у слушний час спалахнуло полумя революції, ми не можемо сказати. **Та нам і спішити нічого: ще два-три чи пять років, і наші сили зростуть у 10—20 разів більше, як маємо сьогодня.** Звичайно українській еміґрації, яка поневіряється на чужині, дуже нетерпиться й вона чекає вибуху з дня на день. Хоч це цілком зрозуміло, проте вона помиляється, бо большевицьким режімом розкладається та занепадає досить повільно. Разом з тим слід зазначити, що роля її у подіях буде другорядною, аж поки не поверне вона на батьківщину, щоб разом з новими силами, з молодим поколінням, встановити такий, державний лад, який відповідавби інтересам більшости української нації.

(Дальше буде).

Учитель: — Шпачок, скільки є половина з пятьох?

Ученик (шепотом до товариша): А то зловив мене, скажу два, то буде йому за мало, а скажу три, то забагато!

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

НА ТЕМИ ДНЯ

НАСТУПАЄ ЧОРНА ХМАРА.

Таку пісеньку можуть заспівати тепер большевики. Кричали про війну, писали про війну, грозили світови своєю індустріялізацією, а догралися до економічної бльокади. Те, що тепер робиться в Америці з бойкотом радянського дерева, вугля, панґану, безперечно перекинеться на інші сирівці та вироби, які большевики привозять до Америки.

Хотіли большевики своїми низькими цінами на крам, добутий і вироблений потом і кровю рабів комуністичної партії, горожан радянського союзу, внести дезорґанізацію в промисловість Америки та інших країн, а несподівано затягнули собі на шиї петлю. Америка не буде купувати того, що продуковане, або добуте „покараними” робітниками, що добуте арештантським трудом. Большевикам важко доказувати, що в них нарід не знаходиться в арештантських умовах.

За Америкою підуть інші держави. Канада вже рішила не пускати до себе дерева, виробленого арештантським трудом політичних вязнів. Підноситься там питання про заборону на інші товари з Радянщини. Без зовнішньої торговлі для большевиків наступить крах усіх їх плянів, а там „наступає чорна хмара”.

РОЗПРАВА ЗІ СТРАЙКАРЯМИ.

Комуністи, які стараються скрізь поза межами Радянщини вряджувати робітничі страйки, які приводять не до поліпшення становища робітництва, а до розбиття робітничих орґанізацій, у себе в сатрапії розстрілюють страйкарів. Комуністичний раб, голодний робітник не має права страйкувати, хоч за свій каторжний труд одержує центи, яких навіть на харчі не вистарчає. Трудящіся маси Радянщини гинуть міліонами від страшних умов праці, від постійного голоду й холоду, бо цього бажає комуністична партія для інтересів „світової революції”. Революція ця потрібна для того, щоби кільком соткам комуністичних диктаторів та божевільним фанатикам, або міжнародним злодіям дати „високі становища та багацтва”.

Коли в Ленінґраді застрайкувало 18,000 портових робітників, то чекісти арештували страйковий комітет, а на місце страйкарів поставили до праці страйколомів. Цих страйколомів чекісти силою мобілізували серед рабів комуністичної партії, радянських „горожан”. Робітництво може скрізь домагатися поліпшення свого стану и страйкувати, лише не там, де панує диктатура, лише не там, де панує комуністична партія.

НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШОСТИ.

Шістьдесять вісім членів англійського парляменту подали заяву премієрови міністрови Мек Донелдови, щоби він поставив на чергу дня в Лізі Націй справу національних меншостей. Закордонна преса знову заговорила про українську „національну меншість” в Польщі. Трактується Українців нарівні з Жидами та иншими народностями, які не мають своєї національної території.

Дякуємо за таке „ласкаве” трактування Українців й „опіку” над ними. Ми не є жадна національна меншість у Польщі але більшість на власних землях, які Польща загарбала з ласки теперішніх „опікунів” національних меншин. Наші національні домагання будуть лише тоді задоволені й розвязані, коли Польща уступиться з українських земель, а цього Українцям не дасть жадна Ліґа Націй та „опікуни” національних меншин.

БОРОТЬБА, А НЕ СПОДІВАНКА НА ЛАСКУ.

Національно-державна воля здобувається боротьбою й кровю власного народу. Нарід український до цього вже готовий і веде завзяту боротьбу за свою державність, а не за „права національної меншости”. Та цього не розуміють навіть і „оборонці” національних меншостей. Зрозуміють вони це тоді, коли Українці знову повстануть до кривавої боротьби й перекреслять усі їх пляни міжнародньої політики, замирення Европи, федерації, обеззброєння й так далі. Чогоб це не коштувало нашому народови, він до активної боротьби йде безперервним твердим поступом.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ВОДЕРВЛІТ, Н. Й.

Закінчення Школи Національних Танків.

З рамени Українського Горожанського Клюбу зорганізовано тут Школу Українських Національних Танків під проводом нашого славного балетмайстра В. Авраменка. Науку танків розпочато 26 березня, а 6 липня закінчено школу прилюдним пописом і роздачею дипльомів.

Коли згадується за танки чи за школу танків, то воно не виглядало би на перший погляд на якусь особливо важну справу. Але коли возьмемо під увагу, що це школа українських танків, та що в ній учиться тут роджена українська молодь, то справа набирає відразу цілком іншого значіння. Це й відчули в нашій громаді всі свідомі люде. І тому нагородили при при пописі гучними оплесками не тільки танцюристів і танцюристок, але й самого балетмайстра Авраменка й його учителів, громадян Кістя і Чуника.

Річ ясна, що й в нас не обійшлося без того, щоби не знайшлися такі осібняки, що виступали навіть проти танку, що пускали несотворені річи проти самого балетмайстра. Та це все пропало, бо хто має очі, той бачить наглядні успіхи з школи українських танків. Він бачить, що там вщіплюється дійсного українського духа, що там приучується молодь до жертв на рідний край.

На закінченню школи промовив о. Іванишин і виказав користи, які маємо з такої школи та подякував родичам, які не дають себе баламутити ріжним варшавським аґентам, а підпирають щиро все, що є своєрідне й дороге українському серцю. Зприводу попису не забуто й за рідний край і зібрано $27 на Народний Дім у Сяноці на Лемківщині.

Балетмайстер Авраменко підніс, що він чув ріжні слухи про громаду з Вотервліт та про Український Горожанський Клюб, а тепер мав нагоду самий переконатися, що при клюбі гуртується чесна громада свідомих і патріотичних громадян.

Комітет Школи.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Уряд відділу 288 повідомляє всіх членів, що надзвичайний мітінґ відбудеться 2-го серпня, точно в годині 7-мій вечер, в тій гали, що звичайно. Проситься усіх членів прибути на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся на сім мітінґу член підлягає карі 50 ц. — Тарас Завацький, предс.; Михаїл Греґораш, кас.; Іван Малицький, секр.

ВИЛМІНҐТОН, ДЕЛ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 247, просить всіх членів, членкинь і дітей, котрі є членами У. Н. Союза, щоби явилися до фотографії в неділю, 3. серпня 1930, в годині 11-тій рано до Української Галі під ч. 608 So. Heald St. Фотографія буде поміщена в календари У. Н. Союза на 1931 р. Всі члени повинні явитися, щоби потому ненарікали, коли їх не буде на фотографії. — Михайло Заячківський, предс.; Іван Гичків, кас.; Петро Сасс, секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧИ ВЕЛИКІ ЛЮДЕ Є ДОБРИМИ МУЖАМИ?

Англійський письменник Сидней Леве написав цікаву книжку, якої наголовок звучить: „Чи великі ґеніяльні люде повинні женитися?” Згаданий письменник є рішучо проти того, щоби великі люде женилися, бо вони є майже завжди злими мужами. Ці ґеніяльні люде не вміють в жадний спосіб погодити свої особисті домагання з обовязками родинного життя.

Коли ми переглянемо біографії великих людей, то переконаємося, що великі люде не мали щасливого пожиття в супружім стані. Берім під увагу хочби Шекспіра чи Наполеона.

Шекспір оженився в дуже молодім віці, та взяв собі за жінку просту селянську дівчину, в котрій залюбився по самі вуха. Перед шлюбом не називав її інакше як тільки: „Моя богине, дана мені природою”, „Моя Діяна з очима ґрецької газелі”, „Символ надземського світа”, „Ти, яка своєю чарівною любовю вирівняєш шлях, по якім я своїм пером попроваджу людство до брам Святая Святих”.

Та душевні мрії цього великого ґенія не здійснилися. Шекспір жив з своєю жінкою у великій незгоді, вічно мав з нею гризню та сварні, та часто закидав їй, що вона живе ще життям з крейдяної епохи, що є неотесаною, звірятком і більше нічим, та що йому встидно показатися з нею в інтелігентім товаристві.

Бідна жінка нищечком плакала по кутиках та проклинала свою гірку долю, що дала їй такого чоловіка. А чейже Шекспір знав, що бере за жінку селянську дівчину, без відповідної едукації. Чомуж потім не намагався піднести її умово та привчити певних товариських форм? У відповідь на те нагадуються мені слова Шевченка, коли він писав, що „є моменти в життю, коли великий поет стає пересічним чоловіком, а пересічний чоловік стає поетом”. Ці слова Шевченка можна сміло пристосувати до Шекспіра. Жінка селянка була безрадна, але Шекспір міг був знайти спосіб, щоби їй улекшити життя. Якби та жінка була вийшла заміж за селянина, вона була би щаслива. І це повинен був Шекспір знати.

Але йдім дальше. Жінка ґеніяльного письменника Шіллера відібрала собі життя, не знайшовши щастя у супружім пожиттю. І це дивне, бо Шіллер був великим ідеалістом і важко зрозуміти, що довело його жінку до того, щоби наложити на себе руку.

Свифт і Волтер Скотт не зазнали щастя у своїм подружім життю, а у своїх листах до приятелів жалувалися не раз на неможливе родинне пожиття. Вкінці розійшлися з своїми жінками. Мільтон женився три рази. Перша жінка покинула його по тритижневім пожиттю та більше не вернула до нього, хоч родичі намагалися на це. Вона їм відповіла: „Скажіть Мільтонови, хай навчиться в першій мірі бути чоловіком, що знає пошанувати другого чоловіка, бо невільницею бути не хочу”. Рівнож і великий поет Байрон жив дуже погано з своєю жінкою. Зраджував її дуже часто й романсував з другими. Коли його жінка придбала на кореспонденції з іншими жінками та почала робити поетови сцени, то Байрон сміючись відповів, що вона замісць докірати, повинна помагати йому відчитувати ті листи, які надходять кождого дня ціла купа.

Наполеон не жив рівнож добре з своєю жінкою. З одною розійшовся, а друга його покинула.

В. Гасій.

ВІДПОВІДЬ РЕДАКЦІЇ.

І. Д., Петерсон, Н. Дж. — Дякуємо за витинку з ґазети про гаразди в Радянщині. Та вона нічого не дає нового до того, що пишеться у Свободі, а тому не містимо її. Читайте в Свободі оригінальні листи з України; там Ви знайдете ще цікавіщі факти, ніж у присланому Вами витинку.

ПОЗІР! СИРАКЮЗ, Н. Й.! ПОЗІР!
В СУБОТУ, 2. СЕРПНЯ 1930 Р.
В ГАЛИ РУСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ
— відбудеться —
ПЕРШИЙ КОНЦЕРТ
СИРАКЮЗЬКОЇ МАНДОЛІНОВОЇ ОРХЕСТРИ
під проводом Л. Сорочинського і при участи панни М. Климко, сольо співу і панни А. Климко, пяно.
Початок в годині 7.30 вечером.
Вступ 50 центів.

ПОЗІР! CENTRAL FALLS, R. I.!
ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ім. ІВАНА ФРАНКА
відділ 93 Укр. Народ. Союза,
— устроюється —
ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, 3. СЕРПНЯ 1930 Р.
(SUNDAY, AUBUST 3rd, 1930)
НА ФАРМІ п. С. БАРАНА,
Вест Рівер улиця,
Норт Сіконк, Масс.

На сей пікнік запрошується всіх Українців з Сентрал Фалс, Павтакет, Провіденс і околиці. На пікніку буде приґравати українська музика, добрі закуски і холодні напитки. Свіжий воздух розвеселить кождого. Члени Тов. ім. Івана Франка повинні всі явитися на пікнік. Місцевих буде возити бос з Гоп улиці ріг Сентрал ул. від 11-тої години перед полуднем до 2-гої години пополудни. **Вразі непогоди пікнік відбудеться 10-го серпня.** За добру забаву ручить — **Комітет.**

Августина Бробан була славною артисткою „Французького Театру”. Діма син (французький письменник, син Ол. Діма, автора „Графа Монте Хрісто” й ін.) курив біля неї в льожі так дуже, що льожа була повна диму. Акторка сказала йому, що він забагато курить.

— Мій батько має шістьдесять літ — сказав Діма — а курить без упину.

— Колиб не курив, напевно мав би вже сімдесять літ — вирвалася, не роздумуючи, акторка.

— Знаєте, мій чоловік пять днів по весіллі виграв на льос головну премію.

— Мав щастя в нещасті.

ЗРОБІТЬ СВОЇМ ПРИЯТЕЛЯМ СПРАВЖНЮ ПРИСЛУГУ,
яка не буде вас коштувати ані цента.

Як хто з ваших приятелів терпить на недомагання шлунка, затвердження, нестравність, болі голови, оголомшення, ґази, млости і т. п. — зробіть йому справжню приятельську прислугу, поручаючи уживати славну Partola.

Partola помогла міліонам людей в останніх 25 роках і тому вона є ліком, заслугуючим на певність та довіря, досконалим для молодих і старих. Вона є лагідна, приємна, успішна й економічна.

Це є причини, ізза яких кождий знає і любить славні цукорки Partola.

Велике пуделко вишлемо оплатною почтою за 1 доляра на кожду адресу, а 6 пуделок за лише 5 долярів. Partola повинна знаходитися в кождій українській хаті.

ДАРОМ Цей купон принесе вам даром пробки славної Partola.

PARTOLA PRODUCTS CO.,
Dept. B-86,
162 N. Franklin Street, Chicago, Ill.

Імя ....
Адреса ....
Місто ....

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

На бойову акцію.

В нашій місцевости засновано О. Д. В. У., котра має помагати морально і матеріяльно нашим борцям у визволенню нашої землі з ворожих лабет.

На книжочку Р. Ф. зложили члени і симпатики по $2.50: М. Клюєнк; по $2.00: Г. Туркевич; по $1.25: І. Камінюк, І. Лесюк, В. Дячук; по $1.00: А. Яворський, о. Е. Сидоряк, І. Пишняк, В. Авраменко, М. Двездюх, В. Гуменюк, Г. Федорук, Ю. Щупак, О. Шмокалюк, Л. Щербин, А. Луцак; по 75 ц.: В. Осухівський; по 50 ц.: М. Даньків, Г. Моздір, пані А. Костів; по 25 ц.: А. Пахолок, П. Новий, Т. Андрусишин, Н. Н. Разом 22.50. З кольпортажі „Сурми” зібрано $18.00. З кольпортажі брошур У. В. О. прийшло $6.75. З гаївки, котру устроював Жіночий Укр. Америк. Горож. Клюб дня 27 квітня 1930, було $12.80. На передплату „Сурми” зложили по $1.00: Т. Герчак і Т. Велич.

Разом зібрано $62.05 і вислано через Обєднання до У. В. О.

Г. Туркевич.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Свято Спомину по поляглих стрільцях за Україну.

Не маючи змоги віддати поклін поляглим стрільцям на Зелені Свята, Українська Православна Парохія в Филаделфії гідно помянула їх в неділю, 13-го липня с. р.

Зрання відправив о. Іван Савчук на цвинтарі парохії полеву Службу Божу. Підчас богослуження співав хор ім. О. Кошиця. По богослуженню о. Савчук виголосив патріотичну промову, споминаючи всіх стрільців і козаків Української Армії, що віддали своє життя на жертвеннику волі України.

Відтак відправлено панахиду.

По панахиді учасник боїв за Україну, Теодор Свистун, згадав кількома словами про тих, що вмирали за кращу долю українського народу на його очах.

Не міг спокійно говорити Теодор Свистун згадуючи про своїх погибших товаришів, коли спімнув, як його сотня наступала під Островом, Березовицею, за Прошовою під Тернополем із „Ще не вмерла Україна” на устах. Тоді без вистрілу ІІ-га сотня, ІІ-го куріня, Х-тої бриґади, взяла в полон 40 Поляків.

Рівнож згадав про битву під Довгополем коло Львова, коли то конаючий від ран стрілець питався його, чи взяли наші Довгополе.

Не забув згадати і про тих борців, котрі тепер провадять боротьбу неправно, та зате з правним ворогом українського народу — Ляхами.

Віддавши честь Ользі Бесаробовій і всім тим, котрих замучено в польських тюрмах, попросив Т. Свистун о жертву на бойову акцію.

Із збірки прийшло $15.81; від касієра української православної парохії, Николи Самбора, $10.40; із розпродажі брошур УВО $7.50. Це зробило разом $33.78, котрі вислано до Обєднання на бажання уряду української православної парохії.

Учасник свята.

Цікаве лікування.

Мати: Юрчику, йди собі тепер трохи на двір. До мене прийде тепер лікар, то тебе при цьому не треба.

Синок: Мамо, позволь мені бути при цьому! Тато казав, що пан доктор водить тебе за ніс, то я хотів би цьому приглянутися!

ВПРОСТ BALTIC AMERICA LINE

BALTIC AMERICA ЛІНІЯ Є ОДИНОКА
ПРОСТА ЛІНІЯ МІЖ ДАНЦІҐОМ І АМЕРИКОЮ
яка оперує найбільшими, найпоспішнійшими і найвигіднійшими кораблями межи НЮ ЙОРКОМ І ДАНЦІҐОМ.
Поспішні і вигідні полученя залізничі можна дістати з ДАНЦІҐУ ДО МІСЦЯ ПРИЗНАЧЕННЯ.
Ціни як найвисчі. Знаменитий харч і обслуга. Орхестра, рухомі образки, ігри і всякого рода инші інтересні забави.
Українці навчилися з власного досвіду, що оплачується їхати до Рідного Краю нашою ПРОСТОЮ ЛІНІЄЮ без пересідання. Перепроваджуваннем і переношеннем багажу, умучуючим подорожуваннем залізничим і малими кораблями, те все оминете, коли подорожуєте нашою Лінією.

АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ ДО СОВІТСЬКОГО СОЮЗА
каблем або почтою.
Скора і точна ПЕРЕСИЛКА американських долярів до всіх частей Совітської Републики
ГАРАНТОВАНА
ДОМАГАЙТЕСЯ всегда ПЕРЕСИЛКИ ЧЕРЕЗ БАЛТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ ЛІНІЮ коли шлете гроші.
Голосіться до місцевих аґентів або

BALTIC AMERICA LINE
8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.
315 SO. DEARBORN STREET, CHICAGO, ILL.
UNION TRUST BUILDING, PITTSBURGH, PA.
STATE STREET, BOSTON, MASS.

200 ЛІТ НОВІ

Хто терпить на недомагання Нирок, Печінки і Міхуря, знайде полекшу в Gold Medal Haarlem Oil Капсульках. Новітний медичний поступ зділав це лікарство приємним і легким. Воно швидко прожене ваші болі і терпіння. Запечатане в капсульках для охорони вашого здоровля.

Спробуйте сьогодні. До набуття в кожній аптиці по 35 ц., 75 ц., $1.50.

NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

Беріть правдиве. Дивіться за назвою "Gold Medal" на запечатанім пуделку.

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ.
ВСІ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ ЛІЧУ

Кровні, Шкірні і Нервові Хороби, Загальне Ослаблення, Умову депресію, Завороти, Жолудкові недомагання, Кишкові хороби, Біль Голови, Невральґію, Побільшені Залози, ВСІ Хронічні Шкалубини, Легких, Бронхітіс, Носові і Горляні хороби, Ревматизм, Сціятика і Лумбаґо. Мущини і женщини щасливо лічені новою удосконаленою методою. Мій особистий догляд чер з цілий час курації. Мої ціни приступні.
Екзамінація крови, химічні тести, Х-Рейс.
БЕЗПЛАТНІ ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ
ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.
СПЕЦІЯЛІСТ **DR. ZINS** ВІД 25 ЛІТ.
110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.
межи 4-тою Евнею і Irving Pl.
ГОДИНИ: від 9-тої рано до 8-мої вечер; в неділі від 9-тої рано до 4-тої поп.

ТЕЧЕ РІЧКА В БУЙНІМ ГАЮ
Columbia
ТАК НАЗИВАЄТЬСЯ НОВА РЕКОРДА „КОЛЮМБІЯ”
ВСІ РЕКОРДИ 10 ЦАЛЕВІ ПО 75 ЦЕНТІВ.

20225	Тече річка і В буйнім гаю	Анна Дрань і Ева Цюрик
20224	Лемківська забава в корчмі, часть 1 і 2	Ст. Шкимба і Ко.
27234	В куми на гостині, часть 1 і 2	Орхестра Поточака
27231	Спросини Сяноцького повіту і Весілля, часть 1	Голутяки
27236	Весілля Сяноцького повіту, часть 1 і 2	Голутяки-Кузяци
27228	Багацьке Весілля, часть 1 і 2	Орхестра Гуменюка і спів
27233	Козацька Шумка і Ох ти Дзюбо любо	Т. Свистун
27235	Як поїду з кіньми наніч і Дівоча відмова	Т. Свистун
27232	Ой не щуми луже дуже і Соколом стрілою	Співає „Галицький Боян”, Орхестра І. Криськова
27227	Коломийка Тернопільська і Скалатська	Орхестра і спів
27226	Докінчення Вінкоплетин і Даровання	Орхестра Гуменюка
27225	Полька Рогатинська і Мазурка	Орхестра Томаса
27224	Повід ліс зелений і Полька Голутяки	Хлопці Голутяки Орхестра
27223	Фамілійні троблі і Відпуст	Евген і Соня Жуковські
27222	Реєнтий на забаві і Троблі з какорочами	Е. і С. Жуковські
27221	Іван убийник і Просьба жінки до чоловіка	Орхестра Гуменюка
27220	Танець „Гусар” і Козак Жидачівський	Орхестра Томаса
27219	Чотирнайцятий рочек смутний настав	Дячек і Малютич
27218	Полька „Свобода” і „З Галичини”	Орхестра Томаса
27214	Змовини, ч. 3, і Богацькі заручини	Орхестра і хор Гуменюка
27216	Богацькі вінкоплетини і Післанці	Орхестра і хор Гуменюка
27216	Богацькі вінкоплетини і Післанці	Орхестра Гуменюка
27211	Пан Виборний і Кучерява Катерина	В. Дилов
20220	Лемківське радіо з Карпат, часть 1 і 2	Дужий & Ко.
20207	Циганське весілля, часть 1 і 2	Шкимба & Ко.
20212	Циганське весілля, часть 3 і 4	Шкимба & Ко.

Хто и раз заордерує, той все буде в нас ордерувати. Запамятайте добре нашу адресу:

GALICIAN BAZAR
123 AVENUE A, (near 8th St.), NEW YORK, N. Y.

ДРУКАРНЯ
У. НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА”
виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як:
СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТІКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ І БАЛІ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ.
„SVOBODA”
81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

КОРЕЯ.

Півострів Корея був усе яблоком незгоди Китаю та Японії. Перед століттями здобули його Китайці, пізніше він творив самостійне царство, аж вкінці придилила Японія його до свого цісарства. Корея займає 220,741 кіл. кв. із 19,520,000 мешканців. Столицею є місто Сеул. Має воно 262 тисячі населення.

З продуктів доставляє Корея: риж, горох, риби, бавовну, худобу, шкіри, залізо, вугілля, дерево, графіт, золото, шовк і тютюн.

Корейці ріжняться від Китайців і Японців: мовою, ношею та способом життя. Не пють зовсім чаю, займаються майже виключно хліборобством, а ніколи не вміли вихіснувати свого морського положення. Офіціяльною мовою в Кореї є перестаріла китайська мова, якої вживали в Китаю тому тисячу літ.

Для Японії є Корея головним відборцем японського промислу.

Населення Кореї ділиться на кілька кляс і лише шляхті та урядовцям вільно носити колірові одяги. Визначні Корейці їздять звичайно верхом, причому два слуги ведуть коня, а третий несе велику парасолю над головою свого пана. Вживають теж візка, щось наче тачок і носилок (лектики), який 4 слуги почасти несуть, а почасти тягнуть по землі.

Становище Корейки дуже низьке. Дочок не зараховують навіть до родини. Коли хто батька спитає, скільки має дітей, скаже лише, що стільки й стільки має синів. Коли дівчина вийде замуж, то відтоді не має навіть ніякого імени, не називається ніяк. Яко жінка жиє зовсім відокремленою, не вільно їй навіть виглянути, на вулицю, з хати може вийти лише нічю. Чоловіка, від якого мусить бути кілька літ старша, мусить слухати. Не може дістати розводу. Це право має лише чоловік. Усеж таки трапляється, що жінки з вищих кляс суспільности після смерти чоловіків відбирають собі життя.

Корейське духовенство має свого роду військову організацію. Ігуменів монастирів іменує уряд, а щоби публично виконувати духовну службу, треба здати державний іспит. Духовні „вояки" голять голови, не курять. Часто займаються ріжним ремеслом.

Із двацятьох міліонів людей, що жиють у Кореї, нема навіть 1/100 проценту білої раси. Ця країна чотири тисячі літ боронилася перед чужинцями. Не лише вбивали кождого чужинця, який до них зайшов, але й кождого Корейця, що вертав із чужини.

Побережжа півострова скелисте та небезпечне, а від суші замикають доступ високі гори, тому аж до половини 19-го століття не могли чужинці поселюватися в Кореї. Місіонарі, котрі передше пекралися до Кореї, переплатили цю свою сміливість життям. Военні кораблі, що хотіли пімститися за тих місіонарів, мусіли від берега вертатися з нічим, бо не було мап тих побереж, на побережі не горіли маяки (ліхтарні). Так то Корея остала замкнена для чужинців.

Корея вдержувала взаємини лише зі своїми двома одноплемінними сусідами: Китаєм і Японією; раз цьому раз тому платила данину. Вкінці Японія взяла верх і прилучила до своєї держави „Країну морської тиші". Чужинців (білих) у Кореї є ледви 1,500, у цьому 92 Німці.

Правду сказати, то й тих небогато чужинців не мають там з чого жити. Та вони прийшли в Корею не задля зарібку. Їх манило духове життя того замкненого, недовірчивого народу, хотілиб тих жовтошкірих верховинців привернути для християнства. Ніде, здавалося, не було таке вдячне поле для місіонарської праці. Корейці остали при своїй примітивній вірі у фетишів і духів. Їх сусіди Китайці ісповідували релігію Конфуція, а Японці шінтоізм. Хоч Корейці мали поважну та стару культуру, то вірою, здавалося, остали нарівні з людьми камяної доби або з дикунами Нової Ґвінеї. І сьогодні в Кореї не інакші відносини. Бо старання приєднати Кореанців для християнської віри не мали майже ніякого успіху. Іслям взагалі не має прихильників у Кореї. Буддизм, хоч будійські духовники вже півтори тисячі літ стараються про це, не має ще своїх одновірців навіть 200 тисяч. Корейці вважають будійських бонзів і черниці найбільш погордженою кастою. Японська релігія, почитання предків, шінтоізм, що почитає цісаря як живого Бога, не здобув навіть 9,000 прихильників серед Корейців. Зате около 200 тисяч Корейців признається до протестантизму, а біля 100 тисяч є між ними визнавців католицької церкви. Та найбільше Корейців придержується таки своїх чарівників, чарівниць і ворожбитів. Вони не противляться вже чужій релігії так фанатично, як у початках, коли то чужинні місіонарі гинули в них мученицькою смертю. Ледви Японці оснують яку школу, вже вона переповнена, так Корейці горнуться до освіти. У Кореї на протязі століть лютували майже без упину голод, війни та чуже володіння, тому той нещасний нарід усе боявся злих духів. Ублагати тих злих духів Кореєць уважає доцільнішим, ніж покланятися доброму та справедливому Богові. Демон віспи, нарівниця посухи, чорт страшних морозів і всі інші лиха, які переслідують нещасних людей на землі, не позволяють Корейцям ніяк зрозуміти порядку на цьому світі.

Та годі сказати, що Корейці не мають віри. В глибині їх серця скривається віра у якогось усемогучого Бога, щоправда, невиразна. Про нього нерадо згадують, йому не приносять жертв. Колиж Кореєць у великій біді, молиться до Бога. Бо той одинокий Бог, якого образу собі не уявляють і якого не бояться, це для них досконале єство. Називають його „Ганалім" або „Володар небес". Віра в нього, це наче поміст до християнської віри.

Корейці нарід убогий. Вже малі верховинські діти мусять тяжко працювати, щоби бодай денцо заробити до хати. Кореєць уважає, що доля не дасться відмінити. Долю уявляє собі як стару бабусю, що пряде. Називає її „Макогальмі". Лише вона має силу над ниткою життя. Як довго тягнутися буде ця нитка, коли урветься, чи запльонтається — людина нічого не може вдіяти проти того.

Корейці оповідають таке про цю богиню „Макогальмі": Жив раз убогий юнак у верховині, такий убогий, що не міг собі купити жінки. Йому було вже двацять літ і все ще парубочив (Корейці женяться замолоду, ще хлопцями, бо лише жонаті мають пошанівок, а нежонатих уважають дітьми). У розпуці виліз вночі на скелю. Люди вірили, що там є духи. З плачем кинувся на землю та благав „Макогальмі", щоби показалася йому. А його жаль був такий великий, що хмари розступилися і він побачив стару бабусю.

— Я ще не маю жінки — жалівся він — та я такий убогий, що не можу заплатити віна. Чи ніколи не судилося мені мати сімю? Чи до смерти маю жити як поганий хлопець? Поможи мені, „Макогальмі"! Таж і для мене мусить найтися суджена!

— Вона є — відповіла бабуся — і ти оженишся з нею!

— Деж вона? Як називається?

— Вона жиє від тієї хвилі, народилася саме тепер у селі три долині на південь.

З тими словами дух зник.

— Коли вона щойно тепер народилася, а я мав би оженитися з нею, — сказав розчарований юнак — то я мушу парубкувати ще з дванацять літ.

Усеж таки пішов у село, що йому його вказала бабуся. І справді довідався, що тієї ночі вбогим людям народилася донечка. Юнак розчарований та сердитий закрався у хату, що в ній народилася дівчинка. Коли намацяв дитинку у ніг матері, вбив їй у груди ніж по саму колодку. Потім утік у гори та жив двацять літ як пустельник. Припадково подибав його в печері приятель із молодих літ. Йому розповів пустельник свою журбу-тугу. Бо за тих двацять літ у самотині не мав спокою. І ще більше ніж коли бажав мати дружину.

— Гадаю, що я міг би помогти тобі, — потішував його приятель — я знаю одну дівчину, що вже не має ні батька ні неньки, а така вбога, що певно вийде за тебе.

Та коли молода жінка роздягнулася, побачив чоловік, що вона має на грудях загоїну.

— Що це за знак? — спитав він.

А жінка відповіла:

— Моя мати розповідала мені, що тієї ночі, як я народилася, закрався якийсь чужий чоловік у нашу хату та пробив мене ножем.

Тоді то переконався той чоловік, що людина безпомічна супроти долі. І припав лицем до землі й упокорився.

Уже з корабля видніють жовті береги Кореї. Земля в Кореї всюди жовта, і в глибині краю. Глина тай глина. Також краска лиця Корейців іще жовтіша ніж Японців. Широкі лиця, чисто монгольські риси, з малими, скісними очима, з рідким волоссям на бороді всміхаються добродушно до чужинця. Одначе Корейці вміють бути також пристрасні, сердиті. Нераз приходить до кровавих бійок між уличними робітниками в Японії. Зрештою кажуть, що Корейці доволі ліниві. Жиють у поганих глиняних ліпянках, курять із довгих люльок, наче палиці. **Та в тих поганих хатах мають Корейці вже здавна те, на що не здобулися ще Японці: центральне огрівання.** Попід долівкою домів ідуть муровані отвори, їх огрівають із центрального отоплення. Тому то в хаті тепло і в найгострішу зиму.

Залізниці в Японії вузкоторові, вагони малі, **в Кореї сідаєте до поїзду, що дуже нагадує американський:** широкі шини, вагони вигідні, панцирні вози, широкі ліжка, навіть спальні вагони третьої кляси. Чим, більше в глибину Кореї, тим більша нужда, тим більший бруд. Жовті глиняні горби незарослі, а температура в вагоні 92 степені Фаренгайта. Це тому, що чужі держави, які володіли в Кореї, вирубували там по грабіжницьки ліси. Тепер Японці стараються знову залісити Корею. А Корейців це сердить, бо **в замешкалих околицях знову покажуться тигри!**

Коли мандрівник перейде з Японії, богатої в гарні краєвиди, до Кореї, то ним заволодіє туга. Скелисті гори, а з дерев лише рівнесенькі тополі. Вози, запряжені волами, ідуть змучено, засипляючо. Візники їх, як усі Корейці, в довгих, білих одягах, наче нічних сорочках, солом'яних личаках, на голові хитається невеличкий, чорний цилиндер, прикріплений шнурком попід бороду. Жінки зодягнені також на біло, таксамо аж до землі сягає їх одяг, одначе груди відслонені.

Корея граничить із Манджурією, а тимсамим є ворітьми до СРСР. Недалеко від Кореї є в півн. Китаю англійська военна база: Вейгайвей. Тому теж Японія мусить дбати, щоби Корея була для неї твердинею. І видає на це величезні гроші. Залізниці будують також із мілітарної точки погляду.

Таксамо, як Японія загосподаровується і розбудовується в Кореї лише з узглядненням військових причин, таке теж є її відношення до населення. Зпочатку хотіли схопити добре в руки Корейців, так, щоби не могли й подумати про якусь революцію або про переворот при помочі іншої держави. Тепер узялися Японці іншого способу: хочуть піддобритися Корейцям. Та колиб цей спосіб був безуспішний, то можна взятися до давнього. Обі країни політично творять одну цілість. Недавно одружився корейський князь із японською княжною, та це певно не причиниться до закріплення злуки між обома народами.

ДРУКАРНЯ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"

83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДРУКАРНЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДИ"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

виконує:

ВСЯКІ ДРУКИ ЯКНАЙКРАЩЕ, ЗАВСІГДИ НА ЧАС І ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ.

ДЛЯ ТОВАРИСТВ, ПАРОХІЙ, СІЧОВИХ СОТЕНЬ, ГУРТКІВ, БРАТСТВ І ДРУГИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ТА ДЛЯ ПООДИНОКИХ ОСІБ ВИКОНУЄМО ВСЯКІ ПОТРІБНІ ДРУКИ.

ЧЛЕНСЬКІ КНИЖОЧКИ,
СТАТУТИ,
НАГОЛОВКИ НА ЛИСТАХ,
АДРЕСИ НА КОВЕРТАХ,
ЛЕТЮЧКИ,
ОГОЛОШЕННЯ НА ПРЕДСТАВЛЕННЯ,

КОНЦЕРТИ,
ЗАБАВИ,
ПІКНІКИ
БАВАРІ,
РІЖНОГО РОДА АФІШІ,
ОБІЖНИКИ,
ТА ВСЯКІ ИНШІ ДРУКИ.

ВІДДІЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА! УДАВАЙТЕСЯ ЗІ ВСЯКИМИ ДРУКАРСЬКИМИ РОБОТАМИ ТІЛЬКИ ДО СВОЄЇ ВЛАСНОЇ ДРУКАРНІ!

Для фірм, бизнесменів і приватних осіб друкуємо афіші, білети (тікети) ріжні запрошення, візитівки, весільні запрошення — і все, що входить в обсяг друкарської штуки.

РОБОТА ВПОВНІ ВДОВОЛЯЮЧА. — УСЛУГА ЯКНАЙСКОРША. — ЦІНИ НАЙНИЩІ.

ЖАРТИ.

— Я оженився з першою жінкою тому, що була богата, з другою з причини великої любови.

— І ти був щасливий?

— На жаль, ні — бо моя перша жінка вийшла за мене з любови, а друга тому, що гадала, що я дуже богатий.

—o—

— Що я бачу, Ганю, вояк приходить до тебе в кухню і ти гадаєш, що все в порядку?

— Ні, прошу пані, та я не мала відваги попросити його до гостинної кімнати.

—o—

Відомий англійський природник Піндаль мав в однім селі відчит. Він говорив: „Є доказано, що сонце позбувається помало своєї внутрішньої теплоти й обраховують, що за яких сімдесять міліонів літ воно зовсім вичерпається, так, що на землі загине всяке живе сотворіння".

По тих словах зірвався наraз із задних рядів селянин і схвильовано перебив ученому:

— Даруйте, скільки літ ви казали мине, заки на нашій землі скоїться таке велике нещастя?

— Може із сімдесять міліонів літ — пояснив учений.

Селянин відітхнув із полекшою та сів на свому місці.

— Слава Богу, — прошептав — а я був зрозумів, що сім міліонів літ!

Не меньше здивувався той селянин, коли після його слів вибухнула загальна веселість.

—o—

Притомність ума.

Коли Цезар висів із корабля на побережі Африки, пошпотався та впав на землю. Одначе це не збентежило римського цісаря; він викликнув іще лежучи на землі:

Земле африканська, займаю тебе!

—o—

Опришок (до прохожого): Позвольте невинній людині ратувати життя.

Прохожий: Коли дивлюся на вас, то ви мені зовсім не виглядаєте на невинного.

Опришок: Я ні, але ви!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОЗІР! ХОРИСТИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В НЮ ЙОРКУ!

Проситься всіх співаків і співачок хору прибути на ПРОБУ в ПЯТНИЦЮ, 1. СЕРПНЯ 1930 в годині 8-ій вечером до церковної галі при 1ст 14-тій вул. Дірігент п. Давиденко. 176

ПРОДАЄ ДОМИ в місті НЮ ЙОРКУ і околиці. Українська Фірма С. ФЕСОЛОВИЧА І М. КОБЗІСТОГО EXCHANGE REALTY CO., 41 East 7th St., New York City. Tel. Orchard 9677.

ЗАМІНЮЮ доми, фарми, лоти, готелі, гаражі і взагалі ріжного рода бизнеси, на що Ви б тільки не хотіли, я все маю. Коли Ваша власність знаходиться не дальше як 200 миль від Филаделфії, так я Вам можу обслужити; не робить ріжниці чи то Пенсилвенія, Ню Джерзи чи Ню Йорк стейт. Подайте мені Ваші информації і жадання в першому листі, а я до Вас зараз прибуду. 125—
WALTER KOSTETSKI.
Business and Real Estate Broker, Roosevelt Bld., at Phila. City Line, Langhorne, Pa.

Phone: Brunswick 7187.
АДВОКАТ Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах, займається переглядванням абстрактів, виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

DR. M. SMITH
переніс свій офіс під число 9 LIVINGSTON PLACE, NEW YORK CITY
ріг 16th Street (ч. 318 East) напроти нового шпиталю межи 1st Ave. і Stuyvesant Park.
Telephone: Stuyvesant 5760.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦІ
Ми робимо гарні похорони ПО $150
Без ріжниці як далекі позаміськости, кличте нас:
Офіс: 465 Avon Avenue.
Phone: Terrace 8882, або Waverly 1636, Newark, N. J.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE: 2157 W. Chicago Ave.
Phone: Brunswick 7767 або 7768.
SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Ave.
Phone: Hemlock 5500.
CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

Zonite
For pyorrhea
For prevention against gum infections, use Zonite, the new powerful antiseptic. Also guards against colds, coughs and more serious diseases of nose and throat.

Feen-a-mint
The Laxative You Chew Like Gum
No Taste But the Mint
At Druggists—15c, 25c

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

